

Війна дронів: Як технології змінили поле бою і що це означає для цивільних

Нова реальність у небі

Війна в Україні стала першим глобальним конфліктом, де безпілотні літальні апарати (БПЛА), або дрони, відіграють вирішальну роль. Вони трансформували поле бою, зробивши його "прозорим", і, на жаль, перетворили дронну атаку на частину нашої буденності.

Ця стаття пояснює, які дрони застосовуються, чому вони настільки ефективні та, найголовніше, як цивільним захистити себе в умовах постійної повітряної загрози.

1. Класифікація дронів: Пояснення "для чайників"

Дрони, що застосовуються у війні, поділяються на кілька основних типів, кожен з яких має своє призначення та рівень загрози.

Тип дрона	Основне призначення	Швидкість і розмір	Рівень загрози для цивільних
Розвідники (Mavic, Autel)	Огляд поля бою, коригування артилерії, дорозвідка	Невеликі, тихі, літають на середній висоті	Низький, але їхня присутність означає роботу артилерії.
FPV-дрони (Дрони-камікадзе)	Пряме ураження техніки, укріплень та живої сили	Дуже швидкі (до 150 км/год), гучні, несуть невеликий вибуховий заряд	Середній/Високий. Використовуються для точкових ударів, але можуть помиллятися.
Ударні дрони (Shahed-136 "Герань")	Ураження стратегічних об'єктів у глибокому тилу (енергетика, логістика)	Великі, повільні, дуже гучні (звук, як у мопеда/косарки)	Високий. Головна загроза для міської інфраструктури та житлових масивів.
Бомбери (Важкі дрони)	Скидання ручних гранат або невеликих мін	Середній розмір, літають на низькій висоті, досить гучні	Середній. Часто використовуються на лінії фронту та у прифронтових містах

2. Чому дрони змінили війну?

Три ключові фактори зробили дрони вирішальними:

- Дешевизна та масовість: Вартість одного FPV-дрона може бути меншою за \$500, тоді як вартість високоточного артилерійського снаряда — десятки тисяч доларів. Це дозволяє використовувати їх у величезній кількості.

- Точність "хірургічного удару": Оператор FPV-дрона бачить ціль в режимі реального часу і може завдати удару з точністю до метра, що неможливо для більшості видів традиційної артилерії.
- Всюдисущість: Дрони можуть працювати вночі, в погану погоду та облітати природні перешкоди, забезпечуючи постійне спостереження та загрозу.

3. Безпека для цивільних: Правила поведінки під час загрози БПЛА

Загроза від дронів для цивільного населення проявляється здебільшого у двох випадках: атака ударними дронами (наприклад, "Шахедами" у тилу) та небезпека уламків.

3.1. Дії, коли чуєте "Шахед" або інший ударний БПЛА

Ударні дрони (типу "Шахед") зазвичай літають на низькій висоті та мають характерний гучний звук двигуна, який неможливо сплутати.

1. Негайна реакція: У разі оголошення повітряної тривоги та/або при чутті характерного звуку негайно прямуйте до укриття.
2. Залиште вулицю: Якщо ви на вулиці, не залишайтесь у відкритому просторі. Спробуйте сховатися в найближчому капітальному укритті, підвалі або навіть у підземному переході.
3. У приміщенні: Якщо ви не встигаєте дістатися укриття, використовуйте правило "двох стін" і двох виходів:
 - Сховайтесь в кімнаті, що не має вікон на вулицю (ванна кімната, коридор).
 - Ляжте на підлогу або прийміть положення "калачиком", прикривши голову руками.
4. Балкони та вікна: Тримайтесь подалі від вікон, балконів та скляних конструкцій, оскільки найбільшу небезпеку становлять уламки та вибухова хвиля.

3.2. Що робити, якщо бачите підозрілий дрон або уламок

У прифронтовій зоні та на деокупованих територіях часто можна побачити розвідувальний або навіть FPV-дрони.

1. Не збивайте самостійно: Не намагайтесь збити дрон камінням, зброєю (якщо ви не військовий) або іншими предметами. Ваші дії можуть бути розцінені ворожим оператором як протидія, що приверне увагу до вас і вашого місця розташування.
2. Швидко сховайтесь: Якщо ви бачите дрон, особливо FPV, який швидко знижується, негайно лягайте на землю, бажано за будь-яке укріплення (бетонний блок, земляний вал).
3. Не підходьте до уламків: Уламки збитих дронів можуть бути небезпечними (залишки вибухівки або вибухівка, що не здетонувала).
 - Заборонено піднімати, пересувати чи торкатися уламків чи невідомих предметів.
 - Негайно повідомте про знахідку ДСНС (101) або поліцію (102).
4. Зберігайте інформаційну тишку: Якщо ви стали свідком прильоту або роботи нашої ППО, ніколи не публікуйте фото чи відео з місця події. Не вказуйте точні адреси, час та результати влучань, поки це не буде офіційно оголошено військовою адміністрацією.

4. Як відрізнити ворожий дрон від цивільного?

Відріznити дрон-розвідник (наприклад, Mavic) від цивільного, що знімає весілля, практично неможливо. Тому:

- У воєнний час будь-який дрон у небі, який не належить ЗСУ, є потенційною загрозою.

- Звук: Головна ознака ударних дронів-камікадзе (Shahed) — характерний звук бензинового двигуна, схожий на звук мотоцикла чи мопеда. Якщо ви чуєте такий звук, дійте за планом.

Головне правило: реагуйте на повітряну тривогу та дотримуйтесь правил безпеки. Ваша обережність рятує життя!

Криворізькі територіальні курси ЦЗ та БЖД (І категорії)